

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Tredje behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om den sociale styrelseslov og lov om social pension m.v. (Omlægninger af regler om tilkendelse af førtidspension, refusionssatser og ankestrukturen m.v.).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 16/1 91. Første behandling 25/1 91. Betænkning 23/5 91. Anden behandling 27/5 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Den egentlige debat om disse ændringer af førtidspensionsområdet havde vi jo under andenbehandlingen. Jeg synes dog, at der er nogle spørgsmål, som står uopklaret fra den debat, og jeg vil derfor bede socialministeren om at prøve at besvare dem i forbindelse med tredjebehandlingen, inden selve afstemningen foregår.

I det udvalgskommissorium, som for mange har været en vigtig del af forslagens behandling, står det ikke tydeligt, at udvalget kan arbejde med de emner, som ændringsforslaget stillet af ministeren forud for andenbehandlingen omfattede. Det kunne opfattes sådan, at de førtidspensioner, der nu udlægges til kommunal tilkendelse, og den overgang fra et amtsligt revaliderings- og pensionsnævn til et revaliderings- og pensionsnævn i statsamtet – at disse to ændringer ikke kan indgå i udvalgets arbejde.

Det er en skam, hvis det er tilfældet, og jeg vil derfor udtrykke håbet om, at ministeren kan afkræfte, at det forholder sig sådan, nemlig at udvalget gerne må arbejde også med de ændringer, der indgår nu, kan foreslå, hvordan det kunne rettes op, og dermed kan sørge for at vi får et fornuftigt sammenhængende system ud af det, når vi engang får lejlighed til at lovgive ordentligt og langsigtet på dette område.

I det samme kommissorium opereres der med en beskæftigelsesmæssig indsats, forud for at folk ansøger om førtidspension. Jeg skal her bede om, at det bekræftes, at det også omfatter

en egentlig revalideringsindsats og muligheder for at gøre den bedre.

Endelig skal jeg bede ministeren bekræfte – for det har ikke været særlig tydeligt i debatten – at dette lovforslags vedtagelse indebærer, at forskudsbeløbet for almindelig og forhøjet almindelig førtidspension afskaffes, og at der faktisk her er gemt en besparelse på omkring 200 mio. kr., som betales af dem, der søger førtidspension, på de områder, hvor der lægges ud til kommunerne.

Vi oplyste under anden behandling, at vi ville stemme imod dette lovforslags vedtagelse her ved tredjebehandlingen. Der er sikkert nogle, der i morges mødte mennesker, som er bekymrede over de ændringer, der foreslås på førtidspensionsområdet. Jeg fik i hvert fald en lille løbeseddel i hånden fra unge handicappede, der frygter, hvad det her egentlig er indledningen til. Der er formodentlig også andre, der for at komme hurtigere herind har sagt: Jeg ser gerne nærmere på denne sag, når jeg kommer ind.

Det kan jeg anbefale at man gør. Jeg kan anbefale, at man studerer det her nøjere. Det har vi gjort, og det er baggrunden for, at vi ikke kan tilslutte os lovforslaget nu. Vi synes ikke, det er fornuftigt at sige, at vi nu freder de helbredsbedingede førtidspensioner, når det ikke er tilfældet. Der udlægges rent faktisk en helbredsbedinget førtidspension med det forslag, der nu skal gennemføres. Vi får to tilkendelsessystemer: Nogle skal tilkendes pension i kommunerne, andre i et bevaret revaliderings- og pensionsnævn. Vi får to forskellige typer ankeveje. Vi får et system, som begynder at blive noget bureaukratisk. Vi får et system, som med rette i to indlæg under anden behandling blev kaldt for »en ren Storm P.-maskine«, der udløser en hel del bureaukrati.

Vi stemmer også imod, fordi vi synes, det er forkert at fjerne forbindelsen mellem det amtslige revalideringsapparat og selve den opgave, der løftes af revaliderings- og pensionsnævne, og så for de udlagte pensioners vedkommende af kommunerne. Vi stemmer imod det, fordi vi ikke er enige i, at forskudsbeløbene for den almindelige og forhøjede førtidspension skal forsvinde. Vi må i den forbindelse også sige, at en eventuel modydelse for, at de skulle forsvinde, nemlig at der kommer en klar tidsbegrænsning for sagsbehandlingstiden, jo ikke gennemføres; der er ikke nogen garantier i lov-

[Jan Petersen]

forslaget for, at der er en tidsbegrænset sagsbehandling.

Vi har ikke fået øje på væsentlige forbedringer i retssikkerheden. Det er nødvendigt i tider, hvor man drøfter nærhed i beslutninger, samtidig at udstyre den enkelte med en forbedret retssikkerhed.

Vi synes, Folketinget burde vente med at lovgive og give det udvalg tid, hvis indhold vi – med forhåbentlig positive bekræftelser på mit spørgsmål – i øvrigt synes er en god idé. Vi synes, man burde afvente det udvalgsarbejde og få et mere kvalificeret grundlag for at lave noget ordentligt.

Pernille Frahm (SF):

Når vi nu i dag stemmer ved den afgørende tredje behandling af lovforslag nr. L 62, så er det kulminationen af en lang og sej proces, som dette lovforslag har været igennem, en lang og sej proces, hvor intet har været uprøvet. Men derfor vil jeg alligevel endnu en gang appellere til, at man tænker over, hvad det er, man gør her.

Vi er nu i færd med at beslutte at udlægge de laveste pensioner til kommunerne, og det på trods af at et forsøg i frikommunen Ballerup nærmest anbefalede det modsatte. Man er nu i gang med en proces, der skaber uligheder på området for vores dårligst stillede, skaber usikkerhed og dermed utryghed. Vi er i gang med at fjerne retssikkerheden på området. Vi starter nu en proces, der gør det vanskeligere at være dårligt stillet i Danmark.

Det eneste, vi kan gøre, hvis L 62 bliver vedtaget i dag – hvad det jo nok gør på trods af de henvendelser, der er kommet fra brugerne, fra dem, der bliver berørt af det – er at sætte vores lid til det udvalgsarbejde, der nu bliver sat i gang, og håbe på, at de vil dykke ned også i de sager, der allerede med L 62 bliver besluttet i dag, således at det kommende halve år vil vise, at det er en anden vej, vi skal på førtidspensionsområdet.

Tom Behnke (FP):

Jeg er for så vidt enig i, at det måske havde været lidt forhastet at udlægge hele kompetencen specielt vedrørende tilkendelse af førtidspension til de handicappede og invalide. Men jeg er af den overbevisning, at det er den vej, vi skal, og jeg havde da gerne set, at hele forslaget

var blevet gennemført allerede i dag. Men vi er tilfredse med, at vi i dag tager et skridt på vejen og så senest i 1993 får udlagt hele kompetencen.

Vi har hørt adskillige kommunalpolitikere og kommunalbestyrelser, der har ytret sig positivt om udlægningen af kompetencen, ligesom KL har været meget positiv. Derfor tror vi på, at kommunerne kan magte denne opgave. Men vi forventer så også, at ministeren nøje følger med i udviklingen ude i kommunerne og kan nå at tage problemerne i opløbet, sådan at vi ikke ender i kaos.

Vi er meget positive over for lovforslaget og ønsker at stemme for det.

Bente Juncker (CD):

Den socialdemokratiske ordfører rejste nogle problemer her, de samme problemer, som Centrum-Demokraterne rejste under andenbehandling.

Jeg skal sige til den socialdemokratiske ordfører, at vi også synes, det er et problem med tilkendelsen af de sociale pensioner. Derfor har vi sagt til ministeren, at det ikke bare kan indgå i det udvalgsarbejde, der skal foregå, men at det skal indgå i det udvalgsarbejde. Det er faktisk en af de betingelser, Centrum-Demokraterne har stillet for at stemme for dette lovforslag.

Vi har fået en seddel fra Ungdomskredsen af unge Handicappede i dag, og jeg vil sige, at det, der står på seddelen, jo ikke er helt korrekt efter de afstemninger, som vi har haft, og med de ændringsforslag, vi har vedtaget ved anden behandling af lovforslaget. Det er således, at revaliderings- og pensionsnævnene stadig væk bevarer tilkendelseskompetencen vedrørende højeste og mellemste førtidspension.

Det ligger også i denne lovgivning, at vi skal have sagsbehandlingstiden ned. Socialdemokratiet nævnte, at de godt kunne have tænkt sig at sige, at der var sat en frist på, måske 4 måneder, måske 6 måneder, men det er vi bange for. Vi har jo beviser for, at med frikommuneforsøgene har vi opnået en meget lav sagsbehandlingstid. Hvis vi så sætter et antal måneder på, så sker der det, at man først træffer afgørelsen, når man nærmer sig fristens udløb. Det er faren ved at sætte en frist.

Men vi er enige i, at man under det udvalgsarbejde også må tage fat på sagsbehandlingstiden og sørge for at få den ned. Det er urimeligt,

[Bente Juncker]

at der går år, før man får tilkendt sin pension, og det er slet ikke meningen, som lovgivningen ligger efter anden behandling, at der skal gå år og måneder, før den bliver tilkendt.

Så er der også en fejlagtig oplysning i Ungdomskredsen af unge Handicappedes papir, som vi har fået her i dag, idet man jo kan få førtidspensionen udbetalt, hvis man får den tilkendt, hvis kommunen, når den indstiller, skønner, at vedkommende skal have den højeste eller den mellemste førtidspension. Problemet er jo den pension, der ligger i midten, nemlig den tredje – jeg tror, det er § 14, stk. 3, nr. 1-pensionen – det, vi kalder den blandede pension. Der lægger vi meget vægt på, som jeg også sagde ved andenbehandlingen, at man meget nøje undersøger også disse ting i det udvalg, som bliver nedsat, når denne sag er stemt hjem.

Og så vil jeg gerne sige til dem, der er nervøse over det her: Jamen nu får vi et meget stort og bredt udvalgsarbejde. Vi får alle fem pensions typer draget ind i det her; vi får både de sociale pensioner ind og det, vi kalder de gamle invalidepensioner. Målet for CD er altså at få skilt de sociale pensioner fra de helbredsbedingede pensioner, og det må dette udvalgsarbejde munde ud i.

Jeg finder ikke, der er nogen problemer, når vi tager disse ting ind i udvalgsarbejdet, for der sidder gode folk i det udvalgsarbejde, der har forstand på tingene. Der er repræsentanter for Dansk Handicapforbund, for DSI osv. og for arbejdsmarkedets parter, og hvis de sætter sig sammen og kan finde frem til nogle former for en lovgivning, så er vi altså nødt til at rette os efter det. Jeg vil gerne sige til ministeren, at så må ministeren altså også fremsætte nogle nye forslag, der går hele spektret rundt, og det må ministeren gøre til efteråret, så vi får en lovgivning, der er i overensstemmelse med resultatet af det udvalgsarbejde, således at vi frem for alt får sikret, at de sociale og de helbredsbedingede pensioner skilles ad, at ankestrukturen er i orden, og frem for alt at sagsbehandlingstiden sættes ned.

Og med de bemærkninger glæder vi os til at se udvalgsarbejdet i funktion, og vi kan stemme loven hjem ved tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Selvfølge skal vi have sagsbehandlingsti-

den sat ned på dette område, men vi skal ikke sætte sagsbehandlingstiden ned og så give køb på retssikkerheden, som bl.a. pensions- og revalideringsnævne var en garant for. De frikommuneforsøg, der er gennemført, og andre undersøgelser, der er lavet, viser, at det ikke var i pensions- og revalideringsnævne, sagerne lå og syltede. Det var bl.a., fordi de lå og ventede på udtalelser fra speciallægerne. Så det, at man udlægger direkte til kommunerne, er ikke nogen garant for, at vi får sat sagsbehandlingstiden ned.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg må sige til fru Bente Juncker, at det her lyder jo godt, og det tyder også på et mere spændende efterår end det forår, vi har været igennem her.

Situationen er vel den nu, at der stadig væk er flertal imod lovforslag nr. L 62 i den oprindelige form. Der er flertal for, at det, der skal laves på det samlede område, gøres på baggrund af et solidt, fornuftigt udvalgsarbejde. Der er også flertal for det fornuftige indhold i udvalgs kommissoriet, som vi begge står og spørger til for at få en korrekt fortolkning her fra Folketingets talerstol. Det er interessant.

Så er der nogle stykker af os, der vil være ked af, at vi skal jasse noget igennem nu og derfor er nødt til at stemme imod det. I den situation burde vi stadig væk vente.

Når de handicappede måske udtrykker sig på en løbeseddel, som om det var på baggrund af det gamle L 62, så er det, fordi det er forvirrende for de mange, der har noget i klemme her og er bange for det. Derfor kan jeg godt bære, at alle informationer ikke er korrekte blandt de mange brugere. Det er gået stærkt i sidste fase. Det, jeg fik derude, tager jeg for det, det er: de er nervøse.

Endelig vil jeg sige, at der burde være en tidsfrist, når vi afskaffer acontobeløbene. Jeg tror faktisk også, der kunne laves et flertal for det her; men vi har givet udvalget den opgave, så det kan laves fornuftigt.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg vil ganske kort sige, at vi er helt enige i, at et af de store problemer, som der skal ses på,

[Tom Behnke]

netop er sagsbehandlingstiden. Den skal ned, og vi håber og forventer, at man også vil indlede et samarbejde med Sundhedsministeriet, således at vi kan få kigget lidt på speciallægerne. For det er jo rigtigt, som det bliver sagt, at det er dér, man sylter sagerne, og selv efter at der er blevet foretaget undersøgelser, har vi hørt tilfælde af, at lægeerklæringen kan ligge helt op til en måned, før speciallægen tager sig sammen til at skrive under på den. Det er urimeligt, og det skal vi have set på.

Jeg håber, at socialministeren og sundhedsministeren kan gå lidt hånd i hånd i denne sag.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Når vi ikke nærer de samme store betænkeligheder som Socialdemokratiet for at stemme for dette forslag ved tredjebehandlingen, er det, fordi vi har fuld tillid til, at regeringen og socialministeren i denne sag vil handle, som vi har aftalt at de vil handle, som det kommissorium bliver handlet til, om jeg så må sige, og at de ordrer vil blive udført, og vi får en følgelovgivning.

Når det er så vigtigt at få lovforslaget igennem nu, så er det jo, fordi der ligger en lov, der korresponderer med det, en slags budgetværn i Indenrigsministeriet, en lov, som kommunerne selv har bedt om. Derfor stemmer vi for og er meget beredvillige til at få lovforslaget igennem.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Andenbehandlingen af lovforslag nr. L 62 blev lidt vel hurtigt overstået, og det er korrekt, at hr. Jan Petersen på et tidspunkt stillede nogle spørgsmål, som jeg ikke fik lejlighed til at besvare. Men det vil jeg gerne benytte lejligheden til at gøre nu, og der er så kommet yderligere spørgsmål til.

Det er rigtigt, at vi nu er ved at være ved vejs ende af et langt udvalgsarbejde, og mange møder har vi haft. Det har medført, at vi har delt lovforslaget, sådan at vi i første omgang lader ca. halvdelen af pensionerne ligge i kommunerne med tilkendelse dér, og så har igangsat et udvalgsarbejde.

Der er blevet stillet nogle kontante spørgsmål, bl.a. om skillelinjen mellem de helbredsbedingede og de mere sociale pensioner, og om udvalgsarbejdet skulle beskæftige sig med både

det, der ligger i forhold til den gamle – det man kalder mellemste og højeste – og så dem, man lægger ud til kommunerne i dag.

Dertil vil jeg sige, at det nok vil være meget vanskeligt for et udvalgsarbejde at isolere de ting fra hinanden, altså tilkendelse af den mellemste og den højeste pension fra de øvrige pensionssystemer og fra de øvrige regler om tilkendelse. Det er derfor naturligvis ikke hensigten, men jeg er da fuldstændig klar over, at udvalget også vil komme til at arbejde med de grænsedragninger, der er imellem det, vi kalder de helbredsbedingede pensioner og de mere sociale pensioner. Det vil være en helt naturlig ting, for man kan ikke skille det ad.

Dernæst er der blevet rejst det spørgsmål, om udvalget vil se på problemerne i deres helhed, herunder inddragning af ankesystemet, også i det omfang systemet i øvrigt foreslås ændret, som vi gør nu. Derfor kan jeg bekræfte over for de tre ordførere, der har været oppe, at udvalget også vil se på det spørgsmål om selve anken, og hvor den ligger.

Så har der været rejst spørgsmål om sagsbehandlingstiden, idet man har følt, at den er for lang. Her kan jeg ikke lade være med at drage frem, at vi nu giver kommunerne en tilkendelseskompetence, som skulle medføre, at vi får en kortere sagsbehandlingstid, idet det kun skal igennem én instans. Et af formålene er jo, at borgerne oplever, at de er tættere på de beslutninger, der bliver truffet.

Dernæst har der været rejst spørgsmål om det hensigtsmæssige i, at vi beholder lidt af kompetencen til den helbredsbedingede tilkendelse i kommunen. Det er jo nemlig dér, vi har den aktiverende indsats ved revalidering, og det er vigtigt, at man får en afklaring, der er målrettet imod at styrke den resterhvervsevne, man har tilbage, så meget som overhovedet muligt, sådan at det er i sidste instans, det drejer sig om at få en pension.

Jeg kan da sige til hr. Jan Petersen, at revalideringen inddrages i udvalgsarbejdet, for det kan selvfølgelig ikke skilles ad. Jeg vil gerne påpege, at det er væsentligt, at man også ser på muligheden for deltidsbeskæftigelse for de mennesker, der ikke besidder 100 pct. arbejdssevne, evt. kombineret med en eller anden form for førtidspension.

Vedrørende spørgsmålet fra ordføreren for Fremskridtspartiet om et samarbejde med

[Socialministeren]

Sundhedsministeriet om hurtigere fremskaffelse af lægeerklæringer og speciallægeerklæringer kunne man måske forestille sig, at der blev nedsat en undergruppe under udvalget om det ting, for det er da fuldstændig korrekt, at vi skal være opmærksom på, om der er nogle bremsekodser, der gør sagsbehandlingen langvarig og kompliceret. Jeg kunne da forestille mig, at det også kunne indgå i udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde under andenbehandlingen, at jeg selvfølgelig gerne havde set, at et enigt Folketing havde stemt for dette lovforslag, da der er utrolig mange gode ting i det, men jeg er så til gengæld glad for, at vi er enige om at støtte det udvalgsarbejde, der nu bliver sat i gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 73 stemmer (KF, V, FP, CD, RV og KRF) mod 66 (S og SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Tredje behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi-stand og lov om social pension. (Delegation til selvejende institutioner, betaling for midlertidigt ophold, udbetaling af pension m.v.).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 31/1 91. Første behandling 19/2 91. Betænkning 23/5 91. Anden behandling 27/5 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 137 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 187:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi-stand.

Af Jytte Andersen (S), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Bente Juncker (CD) og Marianne Jelved (RV) m.fl.

(Fremsat 3/5 91. Første behandling 7/5 91. Betænkning 23/5 91. Anden behandling 27/5 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 128 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) mod 10 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af lovforslag nr. L 188 A:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi-stand. (Ændret maksimum for forældrebetaling for ophold i daginstitution fra den 1. august 1991).

Af Jes Lunde (SF) og Jytte Hilden (S) m.fl. (Fremsat 3/5 91. Første behandling 7/5 91. Betænkning 23/5 91. Anden behandling 27/5 91. Ændringsforslag nr. 1 af 28/5 91 til tredje behandling af socialministeren).

Der var stillet 1 ændringsforslag af socialministeren.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.